

973/51

MATHEMATEG C1

Mathemateg Bur

P.M. DYDD MERCHER, 10 Ionawr 2007

(1½ awr)

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfr ateb 12 tudalen;
- Llyfryn Fformiwlâu.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ni ellir defnyddio cyfrifianellau ar gyfer y papur hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi bod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. Cyfesurynnau'r pwyntiau A, B, C, D yw $(-5, 0), (0, 5), (3, 4), (4, -3)$, yn ôl eu trefn.
- (a) Dangoswch fod AC yn berpendicwlar i BD . [4]
- (b) Dangoswch fod AD yn baralel i BC . [3]
- (c) Dangoswch mai hafaliad AC yw

$$x - 2y + 5 = 0$$
a darganfyddwch hafaliad BD . [3]
- (ch) Mae'r llinellau AC a BD yn croestorri yn E .
- (i) Dangoswch mai cyfesurynnau E yw $(1, 3)$. [2]
- (ii) Darganfyddwch hyd AE . [2]
2. Symleiddiwch **bob un** o'r mynegiadau canlynol, gan fynegi eich atebion ar ffurf swrd.
- (a) $2\sqrt{32} + 3\sqrt{8} - \sqrt{18}$ [3]
- (b) $\frac{6 + \sqrt{30}}{6 - \sqrt{30}}$ [4]
3. Pan gaiff $9x^3 + 6x^2 - 5x + p$ ei rannu â $x - 1$, y gweddill yw 8.
- (a) Dangoswch fod $p = -2$. [2]
- (b) Ffactoriwch $9x^3 + 6x^2 - 5x - 2$. [5]
4. (a) Ehangwch $(a + b)^4$, gan symleiddio eich cyfernodau gymaint ag sydd bosibl. [2]
- (b) Datrys wch $(2 + x)^4 = 14 + 33x + 25x^2 + 8x^3 + x^4$. [4]
5. (a) O wybod bod $y = 2x^2 - 5x + 3$, darganfyddwch $\frac{dy}{dx}$ o egwyddorion sylfaenol. [5]
- (b) Darganfyddwch hafaliad y normal i'r gromlin $y = 2x^2 - 5x + 3$ yn y pwynt $(2, 1)$. [3]

6. Differwch **bob un** o'r canlynol mewn perthynas ag x .

(a) $2x^5 + \frac{24}{x^2} - 3\sqrt{x}$ [3]

(b) $x^2(3x + 1)$ [2]

7. O wybod bod i'r hafaliad

$$kx^2 - 4x + (k - 3) = 0$$

wreiddiau real, dangoswch fod

$$k^2 - 3k - 4 \leq 0.$$

Darganfyddwch amrediad gwerthoedd k sy'n bodloni'r anhafaledd hwn. [7]

8. (a) Mynegwch $x^2 + 4x + 9$ yn y ffurf $(x + a)^2 + b$, lle mae gwerthoedd a a b i'w darganfod. Diddwythwch werth macsimwm

$$\frac{1}{x^2 + 4x + 9}.$$
 [4]

(b) Dangoswch fod y llinell $y = x + 2$ yn cyffwrdd â'r gromlin $y = x^2 - 5x + 11$, a darganfyddwch gyfesurynnau'r pwynt cyffwrdd. [4]

9. Hafaliad y gromlin C yw

$$y = 4x^3 - 12x + 3.$$

(a) Darganfyddwch gyfesurynnau pwyntiau arhosol C a darganfyddwch natur pob un o'r pwyntiau hyn. [7]

(b) Brasluniwch C , gan nodi cyfesurynnau'r pwyntiau arhosol. [3]

(c) O wybod bod $f(x) = 4x^3 - 12x + 3$, brasluniwch y gromlin $y = f(x - 1)$, gan nodi cyfesurynnau **pob un** o'r pwyntiau arhosol. [3]